

Európai kábítószer- jelentés – Tendenciák és fejlemények 2021 - Recenzió-

Dr. Szabó Írisz⁴

Bevezetés

A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontjának (EMCDDA) feladata, hogy bizonyítékot szolgáltatson az európai kábítószer-ellenes szakpolitikák és intézkedések hatékonyságáról és sikerességéről a kábítószer-kereskedelem és -fogyasztás csökkentésének céljára. Az EMCDDA éves jelentései lényegretörők és színes, jól érthető ábrákkal mutatják be a kábítószer-fogyasztás elmúlt évre vonatkozó adatait. A Statisztikai közlöny alátámasztja a bemutatott információkat, amely a nemzetközi partnerektől származó legfrissebb adatokat és statisztikákat tartalmazza. A Statisztikai közlönyben mutatják be továbbá a vizsgálatok során használt módszertant és a rendelkezésre álló adatokkal kapcsolatos korlátozottságokat és értelmezésbeli figyelmeztetéseket. A jelentésben az uniós tagállamokra, Törökországra és Norvégiára vonatkozó adatok találhatóak 2020 végéig bezárólag.

Mivel az Egyesült Királyság 2020. február 1-jével kilépett az EU-ból, ezért az aktuális jelentésben rá vonatkozó adat már nem szerepel.

A 2020-as évben az élet minden aspektusát meghatározta a Covid19-világjárvány, mely a 2021-es jelentésben bemutatott kábítószer-fogyasztást érintő adatokon is előzetes jelleggel látszódik. Habár meglepő módon a kábítószer-elérhetőséget nem változtatta meg szignifikánsan a járvány, bizonyítva a drogkereskedők ellenállóképességét. Számos, a kereskedelem akadályoztatása érdekében végrehajtott törekvés ellenére nőtt az egyre tisztább és erősebb hatású kábítószer-erőssége a piacon 2020 elején. Úgy tűnik, hogy a közösségi távolságtartási intézkedések a kiskereskedelmi drogterjesztésre ugyan hatottak, de nagyobb mértékben kezdték el alkalmazni a terjesztők az újabb technológiákat annak érdekében, hogy megkönnyítsék a terjesztést, így végeredményben a piac digitálisan is egyre elérhetőbbé vált. A növekvő elérhetőség miatt komoly problémát jelent a többféle szer együttes használata (polidrog használat), hiszen fokozott káros és beláthatatlan egészségügyi következményekkel jár. A kannabiszhasználat is egyre komplexebb problémákat okoz többek között a különféle erősséggel megjelenő termékek miatt, amelyet tovább bonyolít a szintetikus kannabinoidok jelenléte a piacon.

⁴ neurobiológus, kutató
Drogkutató Intézet

MAGYAR DROGFIGYELŐ

A szerzők kiemelik annak a fontosságát, hogy az adatokat fenntartásokkal kell kezelni, hiszen a merőszámok országonként eltérhetnek. Így az összehasonlítás bonyolult egy olyan nehezen feltérképezhető területen, mint a kábítószer-fogyasztás. A jövőbe tekintve elmondható, hogy a globalizáció, a technológiai fejlődés, a demográfiai változások és a klímaváltozás komoly hatással lesznek a drogproblémákra, amikkel majd szembe kell néznie a társadalomnak. Valószínűleg még aktuálisabb és alaposabb elemzésekre lesz szükség a jövőben.

A Covid19-világjárvány és a kábítószerhelyzet

Habár a jelentést tartalmazó adatok leginkább a 2019 végéig tartó időszakra vonatkoznak, az EMCDDA más uniós ügynökségekkel és nemzeti adatszolgáltatókkal karöltve releváns információkat tudott szolgáltatni a jelenlegi egészségügyi vészhelyzetben nagy figyelmet és fontosságot igénylő információkról. Ezen túlmenően az EMCDDA lefolytatott jó pár egyesítő vizsgálatot a beérkezett különféle és szerteágazó adatok alapján. A legfontosabb megfigyelés az volt, hogy a kábítószer-piac ellent tudott állni a járvány okozta változásoknak és a kereskedők alkalmazkodni tudtak a lezárásokhoz és korlátozásokhoz. Az emberi futárookra kevésbé támaszkodnak, mint inkább a szállítókonténerekre és kereskedelmi ellátóláncokra. Habár kisebb hiányok mutatkoztak a helyi kereskedelemben, a

fogyasztók és a dealer-ek megoldásként az online térhez fordultak, így a drogpiacon a járvány következményeképp még inkább digitalizálódik. Csökkent az igény a buli-drogok iránt, és nőtt az otthoni használathoz kapcsolódó drogok iránt. A szennyvízminták elemzése (melyet Baráth Noémi Emőke foglal össze a Magyar Drogfigyelő I. évfolyamának 3. számában) nagyon jól mutatja a lezárásokkal kapcsolatos változásokat. A lezárások alatt csökkent, de a lezárások megszűntével újra visszatért az azelőtti szintre a különféle drogok használatának mértéke. 2019-cel összehasonlítva a drogfogyasztás 2020-ban hasonló volt, ám kivételt képez az MDMA és a metamfetamin, mert ezek szintje 2020-ban a résztvevő országok esetében mindenhol a legalacsonyabb volt. Az online felmérések alapján viszont megnőtt az alkoholfogyasztás, illetve a pszichedelikus szerekkel, mint az LSD és 2-CB, illetve disszociatív szerekkel, például ketaminnal való kísérletezés mértéke. Megfigyelhető volt az is, hogy azok, akik a Covid19-járvány előtt csak alkalmi fogyasztók voltak, jellemzően abbahagyták, míg akik rendszeres fogyasztók voltak, akár fokozhatták is a drogfogyasztásuk mértékét. A világjárvánnyal lehet összefüggésben továbbá a crack kokain és a különféle benzodiazepinek hozzáférhetőségének és fogyasztásának növekedése is. A benzodiazepin-használat fokozódása valószínűleg a világjárvánnyal összefüggő mentális egészségügyi problémák miatt alakulhatott ki. Ennek a kábítószer csoportnak a megfigyelése kiemelt jelentőségű, mert opioidokkal

MAGYAR DROGFIGYELŐ

vagy alkohollal fogyasztva fokozódik az akár halálos kimenetelű súlyos túladagolás előfordulása. A kannabisztermesztés és a szintetikus drogyártás a világjárvány előtti szinten maradt az Európai Unióban (EU). A lezárások miatt leginkább a tengeri útvonalakat részesítik előnyben a heroin és kannabiszkereskedők, illetve több tonnás kokain lefoglalásokról is beszámolnak az európai kikötőkben. A kannabisz otthoni termesztésének fokozódására figyelhető meg tendencia, melyet a járvány miatt kialakuló átmeneti készlethiány okozhat. A Covid19-járvány miatt a drogfogyasztókkal foglalkozó szolgálatok csökkent kapacitással dolgoznak Európa-szerte. A kezelésre jelentkezők száma drasztikusan csökkent, ami lehet annak a következménye, hogy a távorvoslás mértéke megnőtt. A börtönökben bonyolultabbá és akadályoztatottabbá vált a segítség nyújtás a korlátozások miatt, de ezzel együtt csökkent a drogfogyasztás mértéke is, hiszen a látogatók számát is csökkentették.

A kábítószer-használat prevalenciája és tendenciái

Jellemzően egyre gyakoribb jelenség a polidrog használat. Az intravénás használat az Európában továbbra is ritkábban használt opiátokra jellemző, de a stimulánsok intravénás adagolása is egyre gyakoribb. A férfiak esetében minden kábítószer használat sokkal gyakoribb, mint nőknél. Minimális becslés alapján az EU-ban a felnőtt (15-

64) lakosság 28,9 százaléka próbált már ki valamilyen kábítószerrel. A leggyakrabban használt kábítószer továbbra is a kannabisz, használatának prevalenciája körülbelül ötszöröse a többi kábítószerének, habár jelentősek a különbségek az országok között (pl.: Málta százalék, Franciaország 45 százalék).

Kábítószer-kínálat és a piac

A világszinten nézve jelentős európai kábítószer-piacon nagy változások mentek végbe, melyek szorosan összefüggenek a globalizációval és az új technológiák megjelenésével. Európába Dél-Amerikából, Észak-Afrikából és Nyugat-Ázsiából érkeznek kábítószerrel, illetve Kínából jellemzően az új pszichoaktív kábítószerrel előanyagok. A kannabisz és a szintetikus kábítószerrel tekintetében Európa termelőterület is. Az összesen 1,1 millió lefoglalásból a legtöbb kannabisz volt és kis mennyiségű, használói lefoglalás. Az összes mennyiség legnagyobb része pedig a több kilogrammos lefoglalásokból áll. A droglefoglalások száma és mennyisége is növekszik. Míg a hasis és a heroin lefoglalások száma alacsonyabb volt 2019-ben, mint 2009-ben, addig a kokain, amfetamin és kannabisz lefoglalások növekedtek. Legnagyobb növekedés a lefoglalások számában és mennyiségében az MDMA és metamfetamin esetén volt megfigyelhető.

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Kannabisz

Európában minden korábbinál erősebb hasist értékesítenek, ugyanis THC tartalma kétszerese a marihuánáénak. Egyre magasabb az első alkalommal kannabisz miatt kezelésre jelentkezők száma (45 százalékkal nőtt 2019-re 2009-cel összevetve), ezért körültekintően kell vizsgálni ezt a területet, hogy a változások nyomán követhetőbbek legyenek. A meglévő adatok alapján az EU-ban a 15-34 év közöttiek körében a tavalyi évben a kannabiszfogyasztás 15,4 százalék volt átlagosan, Magyarországon ez a szám 3,4 százalék. A napi szintű használók aránya a 15-64 éves korosztályban 1,8 százalék. Az összes kábítószerrel kapcsolatos speciális kezelési igény esetén 35 százalékot tettek ki a kannabisz miatt kezelésre jelentkezők. A kezelésre jelentkezők 16 százaléka nő és 84 százaléka férfi volt. A kezelésre jelentkezők átlagéletkora 25 év és az átlagos szerhasználat 5,2 nap/hét volt a kezelés megkezdését megelőző hónapban. Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentésben a kannabisz volt a leggyakoribb kábítószer az akut kábítószer-mérgezési esetek tekintetében, általában egyéb szerekkel együttesen. Míg a marihuána ára viszonylag fix kb. 8-13 EUR/g, addig a THC tartalma 2009 óta jelentősen növekszik.

Kokain

Továbbra is a második leggyakrabban használt kábítószer Európában. A tavalyi

évben rekordmennyiségű, 213 tonnányi kokaint foglaltak le, melyből arra lehet következtetni, hogy Európa ellátottsága növekszik. Belgium, Hollandia és Spanyolország adja a lefoglalások 69 százalékát. A kokain árának stabilitása mellett (54 és 83 EURO/g között) fokozatosan nő a tisztasága. A 15-34 évesek 2,1 százaléka használt az elmúlt év során kokaint. A kokainhasználat életprevalenciája 2020-ban ugyanezen korosztályban a beszámoló 26 országában 0,2 és 4,6 százalék között változott. Szennyvíz vizsgálat alapján 49 városból 19-ben jelentettek növekedést, 14-ben stagnálást és 16-ban csökkenést a kokainmaradványokra vonatkozóan 2019-re és 2020-ra. Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentésben a kokain volt a második leggyakoribb kábítószer az akut kábítószer-mérgezési esetek tekintetében. A kokainhasználat miatt kezelésre jelentkezők 15 százaléka nő és 85 százaléka férfi volt, átlag életkoruk a kezelés megkezdésekor pedig 35 év. Az átlagos szerhasználat 3,9 nap/hét volt a kezelés megkezdését megelőző hónapban. Leggyakoribb fogyasztási mód a szippantás, melyet az elszívás követ.

Amfetamin

Kokain után a második legtöbbet fogyasztott stimuláns Európában. Az amfetamint a fogyasztói piacok közelében állítják elő az EU-ban, leginkább Hollandiában, Belgiumban és Lengyelországban. A végső ellőállítási lépés néhány további országban történik, többek között Németországban és

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Lengyelországban. Az amfetaminról szintén elmondható, hogy miközben hatóanyagtartalma növekedett, addig az ára viszonylag stabilan maradt. Néha közös kategóriába veszik az amfetamint és a metamfetamint, ezen adatok alapján az amfetaminokat az előző év során a 15-34 éves korosztály 1,4 százaléka használta. Ez a szám a Portugáliában becsült 0-tól a Hollandiára jellemző 4,1 százalékig terjed. Szennyvíz vizsgálat alapján mért amfetamin-maradványokra vonatkozó adatokkal rendelkező 48 városból 20-ban jelentettek növekedést, 9-ben stagnálást és 19-ben csökkenést 2019-re és 2020-ra. Az első kezelésre elsődlegesen amfetamin-használat miatt jelentkezők aránya legalább 15 százalék Bulgáriában, Lettországon, Lengyelországban és Finnországban. Leggyakoribb alkalmazási mód a szippantás, de növekszik az intravénás adagolás aránya is (11 százalék). Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentésben az amfetamin volt a negyedik leggyakoribb kábítószer az akut kábítószermérgezési esetek tekintetében. Az amfetamin-használat miatt kezelésre jelentkezők 25 százaléka nő és 75 százaléka férfi volt, átlag életkoruk a kezelés megkezdésekor pedig 31 év. Az átlagos szerhasználat 4,1 nap/hét volt a kezelés megkezdését megelőző hónapban.

Metamfetamin

A múltban leginkább csak Csehországra és Szlovákiára volt jellemző a metamfetamin fogyasztás Európában. Itt továbbra is alacsony a kereslete, de

jellemzően nagy mennyiségű metamfetamin áramlik keresztül más piacok felé. Mexikó a metamfetamin legfontosabb forrásországa, ahonnan leginkább légi szállítással érkezik az anyag Európába. A problémás droghasználók és a „chemsex” szféra tagjai között a metamfetamin befecskendezéséről és elszívásáról számoltak be, de a fogyasztás leggyakoribb módja a szippantás. Szennyvíz vizsgálat alapján mért metamfetamin-maradványokra vonatkozó adatokkal rendelkező 50 városból 15-ben jelentettek növekedést, 14-ben stagnálást és 21-ben csökkenést 2019-re és 2020-ra. A metamfetamin-használó kezelésre jelentkezők 90 százalékát Csehország, Németország, Szlovákia és Törökország adja. A metamfetamin-használat miatt kezelésre jelentkezők 27 százaléka nő és 73 százaléka férfi volt, átlag életkoruk a kezelés megkezdésekor pedig 30 év. Az átlagos szerhasználat 4,6 nap/hét volt a kezelés megkezdését megelőző hónapban.

MDMA

Európa továbbra is ellátja a globális piacot MDMA-val, és a bűnüldözés által felszámolt MDMA laboratóriumok száma egyre nő. Egyre gyakrabban találnak olyan tablettákat, amelyek MDMA tartalma veszélyesen magas. A tabletták átlagos MDMA tartalma is 149 százalékkal nőtt 2009 óta, miközben az ára stagnál (6-10 EURO/g). Törökországban foglalják le messze a legtöbb tablettát. Valószínűleg a

MAGYAR DROGFIGYELŐ

lezárások miatt csökkent az MDMA-használat mértéke. 26 ország részvételével végzett felmérésből az derül ki, hogy a 15-34 éves korosztály 1,9 százaléka használt MDMA-t az előző év során. Míg Portugáliában ez a szám 0,2 százalék volt, addig Hollandiában 8,5 százalék. Szennyvíz vizsgálat alapján mért MDMA-maradványokra vonatkozó adatokkal rendelkező 49 város közül 18-ban jelentettek növekedést, 7-ben stagnálást és 24-ben csökkenést 2019-re és 2020-ra. Turisztikai szerepe miatt Amszterdamban kiemelkedően magas MDMA-maradvány szintet mértek. Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentés szerint az MDMA volt a hatodik leggyakoribb kábítószer az akut kábítószer-mérgezési esetek tekintetében. A 26 kórházi haláleset közül pedig bizonyíthatóan 6-ban játszott szerepet az MDMA.

Új pszichoaktív anyagok

Több mint 400 korábban már jelentett új pszichoaktív anyagot találtak az európai kábítószer-piacon 2019-ben. A folyamatosan megjelenő nagy hatásereőségű szintetikus kannabinoidokon kívül gondot okoz az új szintetikus opioidok egyre fokozódó megjelenése, hiszen nagy egészségügyi veszélyt hordoznak. A szintetikus kannabinoidokkal kapcsolatban fontos kiemelni azt a tényt, hogy sokszor nem szándékosan fogyasztják őket, hanem a normál kannabisz látszatát keltve megtévesztik a dealer-ek a fogyasztókat. Ez a jelenség óriási veszélyt jelent a használókra nézve. 2020 végén az

EMCDDA-nak 830 új pszichoaktív anyagról volt tudomása, melyből 46-ot elsőnek 2020-ban regisztráltak. A lefoglalások nagy részét (60 százalék) a szintetikus kannabinoidok és katinonok tették ki 2019-ben. Az új pszichoaktív anyagok használatának előző évi prevalenciája a 15-34 éves korosztályban átlagosan 1,1 százalék volt 2015 és 2018 között. Alacsonyabb korosztályban, a 15-16 évesek körében ez a szám még magasabb volt 2019-ben 2,4 százalék. Az adatokból úgy tűnik, hogy az új szintetikus kannabinoidok száma 2015-től kezdődően csökken, míg 2016-tól a szintetikus opioidok számában erős növekedés figyelhető meg. 2017-ben az MDMB-4en-PINACA elnevezésű szintetikus kannabinoid Magyarországon 8 és Svédországban 1 halálos kimenetelű mérgezést okozott, ezt követően 2020-ban pedig a szintén szintetikus kannabinoid 4F-MDMB-BICA szedett 21 áldozatot Magyarországon. Halálos kimenetelű mérgezést okozott továbbá a nem fentanil opioid izotonitazén Németországban egy eset kapcsán, illetve harmadik országból 22 halálesetet jelentettek a szerrel kapcsolatban 2019-ben.

LSD, DMT, gombák, ketamin és GHB

A felsorolt szerek ugyan jelen vannak Európában, de a lefoglalási számokat, így egészségügyi és társadalmi hatásukat kevésbé figyelik. Némely anyagok iránt egyre nagyobb az igény, például a GHB „chemsex” alkalmával való használata kapcsán. Továbbá Hollandiában jelentették, hogy a ketamin egyre

MAGYAR DROGFIGYELŐ

elterjedtebb az éjszakai életet élő fiatalok körében. Általánosan elmondható néhány kivétellel, hogy a prevalencia 1 százalék alatt van az országokban ezeket a kábítószereket vizsgálva. Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentés szerint a GHB volt az ötödik leggyakoribb kábítószer az akut kábítószer-mérgezési esetek tekintetében.

Heroin és egyéb opioidok

Aggasztó a helyzet, mert 2018-ban és 2019-ben nagy mennyiségű heroint foglaltak le Európában. Habár a kezelésre jelentkezők arányából arra lehet következtetni, hogy a heroint használó csoport egyre idősödő és kisebb csoportot foglal magában, továbbra is a heroin és más opioidok felelősek a legtöbb halálesetért Európában. A heroin tisztasága a fentebb tárgyalt kábítószerhez hasonlóan nőtt, viszont velük ellentétben az ára csökkent. A magas kockázatú opioid-használók az Európai népesség 0,35 százalékát tették ki 2019-ben, 68 százalékukat az EU négy legnépesebb országa adja. A kezelésre jelentkezők 27 százaléka jelölte meg az opioidok használatát a jelentkezés fő okaként. A heroinhasználat miatt kezelésre jelentkezők 19 százaléka nő és 81 százaléka férfi volt, átlagéletkoruk a kezelés megkezdésekor pedig 36 év. Az átlagos szerhasználat 6 nap/hét volt a kezelés megkezdését megelőző hónapban. A használat leggyakoribb módja az elszívás, ezt követi az injektlás és a szippantás. A heroin ára 28-70 EURO/g körül mozog. Az Euro-DEN Plus kórházak által küldött jelentés szerint a

heroin volt a harmadik leggyakoribb kábítószer az akut kábítószer-mérgezési esetek tekintetében. A 26 kórházi haláleset közül 10-nél találtak opioidokat, rendszerint más kábítószerrel együtt.

Előállítás és prekurzorok

Több mint 370 kábítószer előállító laboratóriumot számoltak fel 2019-ben. A telephelyek elhelyezkedéséből arra lehet következtetni, hogy a bűnelkövetők egyre inkább arra törekednek, hogy a kábítószereket a felvevő piachoz minél közelebb állítsák elő. A lefoglalásokból úgy tűnik, hogy a heroin előállításához szükséges ecetsav-anhidridet továbbra is legális forrásokból kísérelik meg eltéríteni. Hollandiában négy heroin-laboratóriumot számoltak fel 2019-ben, Spanyolországban pedig öt kokain-laboratóriumot. Hollandiában egy, a becslések szerint napi 150 és 200 kg közötti kokain-termelési kapacitással bíró telephelyet számoltak fel. Hét uniós tagállam megdöbbentő, 267 metamfetamin-laboratórium felszámolásáról számolt be 2019-ben. Amfetamin-származékok tekintetében további 28 MDMA-laboratórium felszámolását jelentették négy EU tagállamban 2018-ban. Szintén négy EU tagállamban pedig 9 GBL-ből GHB-ét előállító laboratóriumot számoltak fel. Az új pszichoaktív anyagok kapcsán pedig öt szintetikus katinonok előállításával foglalkozó telephelyet szüntettek meg 2019-ben.

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Kábítószer-törvények megsértése

Továbbra is a kannabisz áll a terjesztési és birtoklási bűncselekmények lista élén. 2009 óta 24 százalékos emelkedés figyelhető meg a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények számában, melynek nagy részét a személyes célú használat vagy birtoklás teszi ki. A kokainnal kapcsolatos használati és birtoklási bűncselekmények száma növekvő tendenciát mutat. Az amfetaminok esetén ez a szám némiképp csökkent 2018 óta, míg MDMA kapcsán emelkedett. A kábítószeres terjesztésével összefüggő bűncselekmények száma 2009 óta 13 százalékkal nőtt. Az MDMA és a kokain terjesztésével összefüggő bűncselekmények száma az elmúlt években emelkedő tendenciát mutat.

Intravénás kábítószer-használat

Ugyan Európában némiképp csökkent az intravénás szerhasználat, de továbbra is a kábítószerrel összefüggő egészségügyi ártalmak fő okaként szerepel. Elsődlegesen a heroinhasználathoz köthető a befecskendezés, de előfordul az amfetaminok, a kokain, a szintetikus katinonok és az opioid-helyettesítő gyógyszerek injektálása is. 15 ország rendelkezik intravénás kábítószer-használattal kapcsolatos becslésekkel, de a szám mindenhol nagyon alacsony. Csehországban kiemelkedően magas a metamfetamint intravénásan adagolók száma. A négy legfontosabb intravénásan

használt kábítószerrel együttesen nézve csökkent 2013-ról 2019-re azoknak a száma, akik az első kezelésre történő jelentkezésnél az intravénás adagolást jelölték meg fő beviteli módnak, mégpedig 22 százalékról 10 százalékra. Az összegyűjtött fecskendők vizsgálata azt mutatja, hogy több mint felük stimulánsokat tartalmaz, Magyarországon leginkább szintetikus katinonokat. A budapesti és oslói fecskendők zömében heroint is találtak, másutt pedig opioid-helyettesítő gyógyszereket. A fecskendők harmadában több drogot is találtak, ami arra utal, hogy vagy többféle drogot fecskendeztek be egyszerre, vagy újra használták a fecskendőket.

Kábítószerrel kapcsolatos fertőző betegségek

Az intravénás szerhasználók között a közös eszközhasználat révén nagyobb a veszélye a HIV és hepatitisz C vírus (HCV) fertőzés kialakulásának. Az összes HIV-diagnózis 5,5 százaléka volt 2019-ben az intravénás szerhasználatnak tulajdonítható. Bár a HIV fertőzések száma csökkenő tendenciát mutat, helyi járványkitöréseket figyeltek meg az intravénás stimuláns-használat terjedése miatt. Nagy gond továbbra az is, hogy a HIV diagnózisát későn állítják fel, akkor, mikor már károsodott az immunrendszer. A HCV fertőzés is igen magas az intravénás szerhasználók körében, akár meghaladhatja az összes intravénás szerhasználó felét az antitest prevalencia egyes országokban. A HIV-nél ez a szám négy országban vizsgálva

MAGYAR DROGFIGYELŐ

20 százalék, míg HBV esetén hét országban mérve 4 százalék. A szűrés és a tűcsere programok nagyon fontosak a megelőzésben, illetve megfertőződés esetén a megfelelő kezelések biztosítása.

Kábítószer okozta halálesetek

A halálesetek oka a magas kockázatú szerek fogyasztása és a polidrog használat. Az esetek háromnegyedében opioidok okoznak haláleseteket, legfőképp a heroin más drogokkal együtt használva. A fentanillal kapcsolatos halálesetek száma csökkent az EU-ban 2019-ben. Ám növekvő számú halálesetet okoznak a stimulánsok, mint a kokain és a különféle amfetamin-származékok, illetve a szintetikus kannabinoidok is. A legtöbb dél- és kelet-európai országban nőtt a túladagolások halálesetek száma. A túladagoláshoz köthető halálozási rátát 15/millió lakosra becsülték az EU-ban 2019-ben a 15-64 éves korosztályban. Leginkább a 35-39 éves férfiak érintettek, akiknél ez a szám 37,7/millió lakosra nő. 2012 óta a halálesetek száma a tizenévesek, a 35 év felettek és az 50 év felettek körében is növekszik, ez utóbbiban kifejezetten. Az elhalálozáskori átlagéletkor 42 volt.

Összegzés

A kábítószer piac egy dinamikusan változó terület, ezért a hatóságoknak és az egészségügyi szervezeteknek minduntalan újabb és újabb kihívásokkal kell szembenézni. 2020 ilyen téren kifejezetten hangsúlyos év volt, hiszen a Covid19-világjárvány kapcsán az élet minden területén nagy változások

történtek, így a kábítószer-piac is átalakult. Nagy veszélyt jelent, hogy nagyobb hangsúlyt kaptak az online platformok a terjesztésben, illetve a terjesztési útvonalak is átalakultak. Aggodalomra ad továbbá okot a - valószínűsíthetően részben a járvány pszichés következményei miatt - növekvő depresszáns kereslet. A 2000-es évek óta pedig a szintetikus drogpiacon küzd a világ, ugyanis egyre több halálesetért felelősek a kiszámíthatatlan hatású és ismeretlen összetételű drogok, melyekkel sokszor a vásárlókat is megtevesztik. Nagy figyelmet igényel tehát ez a terület, hogy időben észlelni tudják a hatóságok az újabb pszichoaktív szerek megjelenését. Továbbra is nagy jelentőségű a tűcsereprogramok támogatása és a különféle szűrések lehetővé tétele nagy számú intravénás drogfogyasztó számára a HIV és a HCV fertőzések csökkentésének céljából. A jövőben remélhetőleg csökkenthető lesz a kábítószer okozta ártalom, valamint a fertőzéssel és a túladagolással kapcsolatos halálesetek száma.

Forrás

Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja, Európai kábítószer-jelentés - Tendenciák és fejlemények 2021.

https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13838/2021.2256_HU_02_.pdf